

Bolje pripravljen kot poplavljen!

Kako ravnamo ob poplavi

V Sloveniji med naravnimi nesrečami poplave zaradi svoje silovitosti in tudi pogostosti povzročajo največ škode, včasih pa zahtevajo tudi človeška življenja. Poplavno je ogroženih približno 300.000 hektarov zemljišč (od tega več kot 200.000 hektarov zemljišč ogrožajo predvsem hudourniške poplave), kar predstavlja približno 15 odstotkov površine države. Poplave se lahko pojavljajo čez vse leto, najpogostejše pa so jeseni, ob obilnih in dolgotrajnih padavinah. Poleti so poplave povezane z neurji in so predvsem krajevne in hudourniške.

Ne podcenjujte moči vode in bodite pripravljeni, da boste ob poplavi lahko hitro ukrepali.

Ukrepi pred poplavo

- Seznanite se s poplavno ogroženostjo območja, kjer prebivate.
- Družinske člane seznanite, kako ukrepati v primeru poplave.
- Načrtujte, po kateri poti se lahko umaknete na višje ležeče mesto.
- Poskrbite za neovirano odtekanje meteornih voda v okolici hiše.
- Pripravite zadostno zalogo pitne vode (v plastenkah) ali si pripravite sredstva za razkuževanje vode, saj lahko po poplavi pride do motene preskrbe z vodo.
- Pripravite zalogo konzervirane hrane, nujnih zdravil, opremo za prvo pomoč, nepremočljivo obleko (gumijaste škornje, vodoodporno obleko, gumijaste rokavice), vodoodporno torbo ali škatlo za dokumente in dragocenosti ter drugo, kar menite, da bi potrebovali.
- Pripravite baterijski radijski sprejemnik in baterijsko svetilko z rezervnimi baterijskimi vložki.
- V prostorih, ki jih lahko poplavi, dvignite pohištvo in drugo opremo ter električne vtičnice in napeljavo od tal.
- Tla in stene prostorov, ki jih lahko poplavi, naj bodo iz materialov, ki jih voda manj poškoduje, se lahko očistijo in se hitro posušijo.
- Na odtoke in cevi namestite nepovratne ventile.
- Lahko vnetljive tekočine in strupene snovi (strupe za škodljivce, pesticide, močna čistila ipd.) hranite v zaprti prvotni embalaži skladno z navodili proizvajalca (iz odprte embalaže se lahko vsebina razlije in onesnaži vodo, pride lahko tudi do nepričakovanih kemijskih reakcij).
- Ustrezno zavarujte in pritrdite cisterne za kurilno olje.
- Razmislite o ustreznem zavarovanju.
- Poskrbite za redno odstranjevanje in čiščenje podrte in polomljene vegetacije v gozdovih, predvsem v bližini hudournikov ter ob strugah vodotokov.
- Plavje, ki se nabere na naravnih zožitvah in infrastrukturnih objektih (cevni prepusti, mostovi, prečni objekti ...) je treba redno odstranjevati.

Ukrepi ob napovedi poplave

- Če živite v predelu, kjer so mogoče poplave in nanje opozarjajo vremenske razmere (dolgotrajno deževje, neurje, močna odjuga) spremljajte vremensko napoved in vremenska opozorila Agencije Republike Slovenije za okolje.
- Opazujte naraščanje vode v vaši okolici.
- Upoštevajte navodila pristojnih štabov Civilne zaščite in reševalnih služb.
- Če lahko, iz kleti in nižjih prostorov umaknite premično premoženje.
- V okolici hiše zavarujte predmete, ki jih voda lahko odplavi.
- Če imate čas, namažite strojno opremo, ki je ne morete umakniti pred vodo.
- Živino umaknite na višje ležeča območja in ji pripravite začasno bivališče. Poskrbite za ustrezno kakovost pitne vode in krme ter ustrezne higienske razmere. Preprečite razvoj in širitev nalezljivih bolezni pri živalih, kot je na primer vranični prisad (antraks).

- S protipoplavnimi vrečami preprečite vdor vode v stavbo (na nivoju, ki je lahko poplavljen, zavarujte vratne in okenske odprtine, svetlobne jaške, talne sifone ipd).
- Če je vaš dom na območju, kjer lahko voda poplavi celotno zgradbo, pravočasno evakuirajte vse dobrine na varno območje k sosedu ali sorodniku. Če za to nimate časa, vzemite s seboj najnujnejše stvari (denar, dokumente, nekaj obleke, nujna zdravila) in se umaknite.
- Zaprite ventil vodovodnega omrežja in glavni ventil plinovodne napeljave ter izklopite glavno električno stikalo.
- Vozilo umaknite iz podzemnih garaž in z brežin. Parkirajte ga na mesto, ki je dvignjeno nad območje, ki ga lahko poplavi voda.
- Ob napovedi močnega deževja in možnosti poplav preložite športne aktivnosti, ki so povezane z vodo in obvodnim prostorom (čolnarjenje, rafting, ribolov ipd.) in ne taborite ob potokih, rekah in jezerih, saj lahko voda hitro naraste, majhen potok pa lahko postane hudournik.

Ukrepi med poplavo

- Če ste ostali v stavbi na poplavljenem območju, se umaknite v višje nadstropje stavbe. Ob sebi imejte predmet, ki dobro plava in se ga lahko oprimate (avtomobilska zračnica, plastična posoda s čepom, večji kos stiropora ali lesa). Pokličite na pomoč (klic v sili 112). Ponoči svoj položaj reševalcem nakažite s primernimi svetili.
- Če ste ostali na poplavljenem območju, se poskušajte umakniti na višje ležeče območje, ki ga voda še ni dosegla.
- Ne poskušajte prečkati vodnega toka, tudi če vam voda sega le do kolen. Vodni tok vas lahko spodnese. Ker je voda motna in onesnažena, ne vidite tal in morebitnih lukenj (npr. dvignjen pokrov kanalizacijskega jaška).
- Upoštevajte zapore cest in podvozov. Z vozilom ne poskušajte prečkati poplavljenih cest, ker lahko ostanete ujeti v vodni pasti (vodni tok lahko odnese vozilo, vozišče je lahko poškodovano, voda zalije vozilo).
- Ne približujte se rečnim brežinam, ker so lahko zaradi erozije spodjedene in niso trdne.
- Opazujte naraščanje vode v vaši okolici, spremljajte informacije, ki jih po medijih posredujejo pristojne službe in organi.

Ukrepi po poplavi

- Voda, ki je poplavela območja in prostore je onesnažena (v njej so lahko kanalizacijska voda, odpadki, trupla živali, nevarne snovi, ki različno reagirajo v vodi ali ob stiku z drugimi nevarnimi snovmi, večji predmeti, blato ipd.), zato se ob odpravljanju posledic nesreč ustrezno oblecite/zaščitite in se po delu temeljito umijte.
- Preglejte stanje stavbe in poškodbe na njej. Nevarni so lahko izpodjedeni temelji, razpoke in podobno.
- Poškodbe stavbe, opreme in predmetov fotografirajte za prijavo škodnega primera.
- Če je prišlo do izpada elektrike, za razsvetljavo uporabite baterijsko svetilko ali svetilne palice. Ne uporabljajte vžigalic, sveč in odprtega ognja, saj lahko pride do eksplozije ali požara zaradi uhajanja plina in hlapenja razlitih vnetljivih tekočin.
- Obvestite pristojne službe o pretrganju telefonske, električne, vodovodne ali plinske napeljave oziroma o poškodbah na njih.
- Pred ponovnim priklopom električne naprave dobro presušite, električno napeljavo in naprave, ki so bile poplavljene, naj pregleda strokovnjak.
- Obvestite pristojne službe o razlitju vnetljivih tekočin (npr. kurilnega olja, bencina).
- Iz poplavljenih prostorov izčrpajte vodo ter odstranite naplavine, poplavljenе naprave in opremo.
- Tla in stene teh prostorov očistite s čisto vodo in jih nato razkužite.
- Predmete, ki so bili v stiku z vodo, mehansko očistite s čisto vodo in čistili ter jih nato še razkužite. Če predmetov ni mogoče očistiti, jih zavržite.

- Sredstva za razkuževanje lahko kupite v lekarnah in trgovinah oziroma specializiranih trgovinah. Uporabljajte jih po navodilih proizvajalca. Razkuževanje (dezinfekcijo) lahko naročite tudi pri poklicnih izvajalcih.
- Preverite stanje stenskih in talnih oblog ter jih zamenjajte, če je treba.
- Očiščene in razkužene prostore redno zračite in ogrevajte. Za hitrejše sušenje lahko uporabite tudi naprave za razvlaževanje.
- Pri uporabi potopnih črpalk in drugih električnih naprav upoštevajte navodila proizvajalca. Poskrbite za varnost pred udarom električnega toka in požarno varnost.
- Ne uživajte hrane, ki je bila v stiku s poplavno vodo. Ravno tako za uživanje niso primerni pridelki s poplavljenih vrtov in njiv.
- Ob poškodbah vodovodnega omrežja ne pijte vode, dokler ni sporočeno, da je neoporečna, predvsem pa ne pijte vode iz vodnjakov. Vodo pred uporabo prekuhajte ali razkužite oziroma uporabite vodo iz plastenk.
- Ob poškodbah kože je treba preveriti, kdaj so bili poškodovanci nazadnje cepljeni proti tetanusu in obnoviti zaščito, če je treba.
- Protipoplavne vreče so narejene iz razgradljive ali nerazgradljive snovi. Ko ni več nevarnosti poplavljanja, jih odstranite. Pri njihovem nadaljnjem čiščenju, shranjevanju ali odstranitvi upoštevajte navodila proizvajalca.

Besedilo je povzeto iz spletne strani www.sos112.si (napotki prebivalcem ob nesrečah). Strokovni pregled besedila, oblikovanje in prilagajanje v digitalno obliko za slepe in slabovidne: Center IRIS. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.

Na sliki je logotip Evropske kohezijske politike 2014-2020. Sestavljen je iz simbola Evropske unije, navedbe »Evropska unija Kohezijski sklad« in slogana »Naložba v vašo prihodnost«. Simbol Evropske unije predstavlja nebesno modri pravokotnik/zastava, kjer dvanajst zvezd sestavlja krog, ki predstavljajo zvezo med evropskimi narodi. Število zvezd je stalno, je simbol popolnosti in enotnosti. Okoli je obris zelene želve. Želva je simbol dolgega življenja. Njena podoba predstavlja večno stabilnost in trdoživost. Oklep jo ščiti pred različnimi neugodnimi okoljskimi in/ali zunanjimi vplivi.